ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN09	Hixiene bucodental	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0731	Estudo da cavidade oral	2023/2024	7	213	213

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ANA MARÍA ABEL SOUTO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A competencia xeral do título de técnico superior en Hixiene Bucodental consiste en promover a saúde bucodental das persoas e da comunidade, mediante o desenvolvemento de actividades preventivas e técnico-asistenciais que inclúen a exploración, a avaliación, a promoción e a realización de técnicas odontolóxicas en colaboración co/coa odontólogo/a ou co/coa médico/a estomatólogo/a. Como membro dun equipo de saúde bucodental realizará a súa actividade profesional con criterios de calidade, seguridade e óptimo aproveitamento dos recursos, nun gabinete e/ou centro odontolóxico e/ou ortodóntico, tanto no ámbito público coma no privado.

Os contidos e as actividades deste módulo contribúen de forma significativa á adquisición por parte do alumnado das competencias profesionais, persoais e sociais que establece o currículo desta titulación, puidéndose considerar transversal.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Embrioloxía dentaria	A embrioloxía dental. Erupción dental. Estudo das pezas dentarias, desde a súa orixe ata o seu desenvolvemento.	22	10
2	Dentes e estructuras periodontales	Morfoloxía dental. Histoloxía dental. Grupos dentarios. Oclusión dental.	22	10
3	Anatomía da cabeza e cuello (I) _Huesos e músculos	Características anatómicas dos osos e músculos do cráneo.	21	13
4	Anatomía da cabeza e cuello (II) _Cavidad oral, glándulas, vasos e nervios	Características anatómicas da cavidade oral e das glándulas, vasos e nervios que as compón	22	12
5	Fisioloxía do aparato estomatognático	Fisioloxía do aparato respiratorio. Fisioloxia da deglución. Fisioloxía da fonación.	21	6
6	Caries dental	Placa bacteriana. Índices de placa. Índices e diagnóstico de caries dental.	22	8
7	Enfermedad periodontal	Gingivitis, periodontitis. Características, diagnóstico e tratamento.	21	8
8	Patoloxía bucodental	Lesión dos tecidos blandos. Exames diagnósticos específicos. Neoformacións. Patoloxía dentaria.	22	14
9	Enfermidades sistémicas con afectación bucodental	Principais alteracións sistémicas. Manexo do paciente. Farmacoloxía dental.	20	11
10	Factores de risco en pacientes especiais	Alteracións dentais en patoloxía sistémica. Actuacións odontolóxicas en situacións especiais.	20	8

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Embrioloxía dentaria	22

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Define a secuencia cronolóxica da formación e erupción dentaria, en relación coas fases do desenvolvemento embriolóxico	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Diferenciáronse as fases do desenvolvemento embriolóxico humano
CA1.2 Identificáronse as estruturas embriolóxicas da cabeza e do pescozo
CA1.3 Identificáronse as características embriolóxicas dentarias
CA1.4 Secuenciouse cronoloxicamente a erupción dentaria
CA1.8 Aplicáronse técnicas de profilaxe para o mantemento da saúde bucodental

4.1.e) Contidos

Contidos
Fases do desenvolvemento embriolóxico. Estruturas embriolóxicas de cabeza e pescozo. Erupción dental caduca e definitiva. Profilaxe bucodental.

Contidos
Patoloxía dentaria preeruptiva e posteruptiva.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Dentes e estructuras periodontales	22

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Define a secuencia cronolóxica da formación e erupción dentaria, en relación coas fases do desenvolvemento embriolóxico	NO
RA3 - Valora o funcionamento do aparello estomatognático en relación coa súa fisioloxía	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.5 Caracterizouse a morfoloxía dos grupos dentarios
CA1.6 Describíronse os sistemas de nomenclatura dentaria na dentición caduca e definitiva
CA1.7 Identificouse a histoloxía das estruturas bucodentais
CA1.8 Aplicáronse técnicas de profilaxe para o mantemento da saúde bucodental
CA1.9 Clasificáronse as relacións oclusais e intermaxilares
CA3.7 Clasificáronse as relacións oclusais e intermaxilares

4.2.e) Contidos

Contidos
Morfoloxía dental, caduca e definitiva.
Características morfolóxicas dos grupos dentarios.
Características histolóxicas dos tecidos dentarios.
Nomenclatura dental.
Profilaxe bucodental.
Oclusión dental.
Oclusión dental.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Anatomía da cabeza e cuello (I)_Huesos e músculos	21

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Recoñece as estruturas anatómicas de cabeza e pescozo, e describe as súas características morfolóxicas	NO
RA3 - Valora o funcionamento do aparello estomatognático en relación coa súa fisioloxía	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Describíronse as estruturas óseas do cranio e da cara
CA2.2 Localizáronse os músculos craniofaciais relacionados coa mastigación, a mímica e os movementos mandibulares

Criterios de avaliación
CA2.7 Describiuse a articulación temporomandibular
CA3.4 Describiuse a dinámica mandibular
CA3.5 Describíronse os procesos de mastigación, deglutición e fonación

4.3.e) Contidos

Contidos
Osteoloxía de cranio e cara. Mioloxía craniofacial. Articulacións craniais, faciais e ATM. Dinámica mandibular.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Anatomía da cabeza e cuello (II)_Cavidad oral, glándulas, vasos e nervios	22

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Recoñece as estruturas anatómicas de cabeza e pescozo, e describe as súas características morfolóxicas	NO
RA3 - Valora o funcionamento do aparello estomatognático en relación coa súa fisioloxía	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.3 Localizáronse os paquetes vasculonerviosos craniofaciais

Criterios de avaliación
CA2.4 Localizáronse os compoñentes do sistema linfático
CA2.5 Localizáronse as glándulas salivares e do pescozo
CA2.6 Describiuse a anatomía, a histoloxía e a fisioloxía da cavidade bucal
CA3.3 Describiuse o proceso fisiolóxico da salivación e as estruturas orais implicadas

4.4.e) Contidos

Contidos
Vascularización e inervación craniofacial.
Irrigación linfática.
Glándulas salivares e do pescozo.
Boca: anatomía, histoloxía e fisioloxía.
Salivación.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Fisioloxía do aparato estomatognático	21

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Valora o funcionamento do aparello estomatognático en relación coa súa fisioloxía	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Describíronse as principais estruturas implicadas na respiración
CA3.2 Relacionáronse as estruturas bucodentais coa fonación
CA3.3 Describiuse o proceso fisiolóxico da salivación e as estruturas orais implicadas
CA3.5 Describíronse os procesos de mastigación, deglutición e fonación
CA3.6 Comprobouse mediante exploración física o funcionamento do aparello estomatognático
CA3.8 Realizáronse probas funcionais da secreción salivar

4.5.e) Contidos

Contidos
Anatomía e fisioloxía da respiración, da fonación e da deglutición. Salivación. Exploración funcional do aparello estomatognático. Probas funcionais de secreción salivar.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Caries dental	22

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Caracteriza lesións cariosas, en relación cos factores etiopatoxénicos e clínicos	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Identificouse o proceso de formación e patoxenia da placa bacteriana e/ou biofilm
CA4.2 Describiuse a etiopatoxenia, a clínica e a evolución das lesións cariosas
CA4.3 Clasificouse a carie segundo os seus factores etiopatoxénicos
CA4.4 Clasificáronse as lesións cariosas segundo a súa situación
CA4.5 Definíronse as repercusións locais, rexionais e sistémicas da carie dental
CA4.6 Relacionouse a influencia da dieta na aparición de carie
CA4.7 Realizáronse probas específicas de determinación da susceptibilidade individual á carie
CA4.8 Describíronse as probas diagnósticas para a identificación da carie
CA4.9 Interpretáronse odontogramas e analizáronse os tipos de lesións cariosas
CA4.10 Enumeráronse as pautas de prevención e tratamento da carie

4.6.e) Contidos

Contidos
Biofilm. Placa bacteriana. Etiopatoxenia, clínica e evolución da carie. Clasificación das lesións cariosas. Influencia da carie a nivel local e sistémico. Nutrición e carie. Probas de susceptibilidade individual á carie.

Contidos
Diagnóstico, prevención e tratamento da carie. Odontogramas.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Enfermedad periodontal	21

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Recoñece a doenza periodontal (DP), en relación cos factores etiopatoxénicos e clínicos	SI

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Identificáronse as estruturas anatómicas comprometidas no proceso clínico das xenxivites e da doenza periodontal
CA5.2 Describiuse a etiopatoxenia, a clínica e a evolución das lesións en xenxivite e doenza periodontal
CA5.3 Clasificáronse as xenxivites e a doenza periodontal segundo os seus factores etiopatoxénicos
CA5.4 Clasificáronse as repercusións clínicas locais, rexionais e sistémicas da periodontite
CA5.5 Identificáronse as características da periimplantite e mucosite periimplantaria
CA5.6 Describíronse as probas diagnósticas para o recoñecemento da DP
CA5.7 Interpretáronse periodontogramas e analizáronse os graos de DP
CA5.8 Enumeráronse as pautas de prevención e tratamento da periodontite

4.7.e) Contidos

Contidos
Anatomía e fisioloxía do periodonto. Xenxivite e periodontite. Clasificación da xenxivite e doenza periodontal (PD). Repercusión patóxena da DP a nivel local e sistémico. Mucosite e periimplantite. Prevención e tratamento da xenxivite e DP. Instrumental e equipamento na exploración e no tratamento de DP. Periodontogramas.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Patoloxía bucodental	22

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Identifica alteracións propias da cavidade bucodental, en relación coas súas características patolóxicas	SI

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Clasificáronse as lesións elementais macroscópicas e microscópicas da mucosa bucodental
CA6.2 Identificáronse lesións nos tecidos dentarios

Criterios de avaliación
CA6.3 Describíronse as neoformacións benignas bucodentais
CA6.4 Clasificáronse as doenzas bacterianas, víricas e fúnxicas da cavidade bucal
CA6.5 Describiuse a patoloxía dentaria preeruptiva e posteruptiva
CA6.6 Enumeráronse os traumatismos dentais e esqueléticos
CA6.7 Clasificáronse os tipos de maloclusión dental e as súas consecuencias clínicas
CA6.8 Enumeráronse as manifestacións intraorais na exploración do cancro bucodental
CA6.9 Describíronse as posibilidades preventivas e terapéuticas en cada caso
CA6.10 Realizouse o rexistro documental das lesións orais

4.8.e) Contidos

Contidos
Lesións elementais e histolóxicas dos tecidos bucodentais. Lesións benignas da cavidade oral. Principais doenzas infecciosas da cavidade bucal. Patoloxía dentaria preeruptiva e posteruptiva. Traumatismos dentais e maxilares. Maloclusión: tipos, diagnóstico e tratamento. Lesións orais producidas por axentes físicos, mecánicos, alérxicos e farmacolóxicos. Manifestacións clínicas no cancro oral. Prevención e tratamento das lesións bucodentais.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Enfermidades sistémicas con afectación bucodental	20

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA7 - Identifica alteracións da cavidade bucodental en relación con patoloxía sistémica	SI

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA7.1 Identificáronse os datos significativos patolóxicos bucodentais e extraorais da anamnese da historia clínica
CA7.2 Describíronse patoloxías sistémicas con repercusión directa no sistema estomatognático
CA7.3 Relacionáronse signos e síntomas bucodentais coa afectación do estado xeral do/da paciente
CA7.4 Describíronse as lesións das mucosas bucodental e lingual, e de tecidos brandos nas doenzas de orixe extraoral
CA7.5 Identificáronse lesións orais por axentes físicos, mecánicos, alérxicos e farmacolóxicos
CA7.6 Describíronse os principais fármacos de tratamento odontolóxico e os fármacos cuxos efectos secundarios comprometan a saúde bucodental
CA7.7 Relacionáronse signos e síntomas bucodentais vinculados ao avellentamento

4.9.e) Contidos

Contidos
Principais alteracións sistémicas con manifestacións bucodentais. Sintomatoloxía oral con afectación xeral. Doenzas extraorais con repercusión bucodental.

Contidos
Lesións secundarias do cancro oral. Farmacoloxía odontolóxica. Patoloxía oral relacionada co avellentamento.

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Factores de risco en pacientes especiais	20

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA8 - Identifica factores de risco en pacientes especiais, en relación coa asistencia prestada	SI

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA8.1 Describíronse as doenzas sistémicas que condicionarán o tratamento odontolóxico
CA8.2 Clasificáronse tratamentos dentais segundo o risco de sangrado e a súa repercusión en pacientes anticoagulados/as
CA8.3 Describiuse o correcto manexo do/da paciente anticoagulado/a en operatoria dental
CA8.4 Clasificáronse os procedementos dentais en que está indicada a profilaxe antibiótica de endocardite infecciosa
CA8.5 Deseñáronse protocolos de actuación odontolóxica en situacións especiais como embarazo, drogodependencia ou persoa encamada
CA8.6 Describíronse os tipos de discapacidades e as súas consideracións terapéuticas odontolóxicas
CA8.7 Deseñouse un plan de tratamento individualizado en función das condicións fisiolóxicas e patolóxicas do/da paciente
CA8.8 Describíronse as posibilidades preventivas e terapéuticas en cada caso

4.10.e) Contidos

Contidos
Principais doenzas que condicionarán o tratamento odontolóxico.
Atencións odontolóxicas en pacientes con patoloxía sistémica.
Paciente anticoagulado.
Paciente con risco de sangrado.
Profilaxe da endocardite infecciosa.
Actuacións odontolóxicas específicas.
Plan de tratamento en distintas discapacidades.
Prevención e tratamento específicos de cada situación de pacientes especiais.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Todos os mínimos exixibles reflectidos nesta programación deberán ser superados para lograr os resultados de aprendizaxe plasmados no currículo do título . Cada mínimo exixible contará cunha ponderación aproximada sobre o seu peso na calificación da unidade didáctica a que pertence.

O alumno aprobará o módulo cando supere todas as evaluacións parciais (1ª, 2ª, 3ª).

O alumno aprobará a evaluación parcial obtendo una nota igual ou superior a 5 en dita evaluación parcial.

Aprobado o módulo, a nota final deste calcularase multiplicando a nota de cada unidade didáctica polo peso establecido no punto 3 da programación
As notas das evaluacións parciais e a nota final do módulo proporcionaranse en números naturais do 1 ó 10, sen decimais. Estas notas calcularanse por redondeo.

A nota de cada evaluación parcial calcularase tendo en conta as seguintes ponderacións:
-Nota exames: 80%
-Nota traballos/exercicios: 20%

En circunstancias especiais (falta de tempo, etc.) a nota total da avaliación poderá ser do 100% para a nota dos exames.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Procedemento para definir as actividades de recuperación:
Realizaránse seguimento dos alumnos que nos superen as avaluacións parcias nin os mínimos esixibles asociados a elas.

Igualmente, proporanse actividades que permitan traballar os mínimos exixibles nos superados. Especialmente, repaso de contidos e resolución de dudas co profesor.

Antes da evaluación final do módulo realizaráse un exame de recuperación composto polos contidos de todas as avaluación parciais non superadas (1ª avaliación, 2ª avaliación e 3ª avaliación).

O alumnado de 2º curso con este módulo pendente terá dereito a realización dun exame que avaliará sobre todos os contidos do módulo. A nota final do módulo para estes alumnos será igual a nota do exame, redondeada a un número enteiro sen decimáis, do 1 o 10.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado que perderá o dereito á avaliación continua por acumulación de faltas de asistencia, poderá presentarse a unha proba de avaliación extraordinaria.

A proba de avaliación extraordinaria consistirá en un único exame no que se avaliará sobre todos os contidos impartidos no curso escolar. Ditos contidos representarán, de forma proporcionada, todos os criterios de avaliación do módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Na propia aplicación informática periódicamente.
Ao final de curso cada docente realizará a Memoria Final do módulo segundo o modelo establecido (MD.85.PRO.04) na que se incluirán tódalas propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeio curso.
Ademais realizarase a avaliación final desta programación didáctica, na que se anotarán toda as incidencias acaecidas ao longo do mesmo.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Durante as primeiras semanas do curso escolar realizarase unha observación e seguimento do alumnado, fomentando a súa participiación. Desta maneira, investigaremos e identificaremos as diferentes diversidades que compoñen o grupo-aula.

Posteriormente, toda esa información recabada será compartida co resto do equipo docente durante a sesión de avaliación inicial, onde se debatirá sobre as medidas de inclusión didácticas e pedagóxicas oportunas.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Para o alumnado que, trala avaliación inicial, se detecte necesidades de reforzo educativo, adaptaranse aqueles aspectos do proceso de ensinanza-aprendizaxe susceptibles de modificación (tarefas, recursos, espazos, tempos, modalidade de avaliación...) que permitan ao alumnado a adquisición dos RAs do módulo, requisito imprescindible para a superación do mesmo.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Favorecer a igualdade entre homes e mulleres, así como a integración do alumnado con discapacidade, a través de actividades interactivas e
colaborativas, non só transmisivas.
Fomentar o respeto mutuo, a igualdade de trato e a liberdade de pensamiento.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Actividades previstas durante o curso escolar, sempre que sexan dentro dos acordos establecidos no R.R.I.e poidan levarse a cabo no desenvolvemento da programación. A temporización repartirase nos tres trimestres dependendo das disponibilidades orzamentarias e da programación.

Asistencia as charlas programadas polo departamento de sanitaria do centro.
Asistencia a conferencias, congresos, xornadas... relacionadas co proxecto curricular do módulo que, en colaboración con outras entidades (Colexio de Hixienistas Dentais de Galicia, laboratorios e/ou depósitos dentais, etc.), se organicen ao longo do curso académico, sempre e cando sexa posible.